

POLSKIE TOWARZYSTWO NUMIZMATYCZNE
ODDZIAŁ WARSZAWSKI
IM. KAROLA BEYERA

WARSZAWA
LUTY – CZERWIEC 2013

**PLAN ODCZYTÓW I TERMINARZ ZEBRAŃ
ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO PTN
W OKRESIE LUTY – CZERWIEC 2013**

4 lutego – *Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie wczoraj i dziś* – dr Jarosław Bodzek (Muzeum Narodowe w Krakowie)

11 lutego – zebranie kolekcjonerskie

18 lutego – zebranie kolekcjonerskie

**4 marca – *540-letnia historia stosunków dyplomatycznych między Azerbejdżanem a Polską* – Ambasador dr hab. Hasan Hasanov (Ambasada Republiki Azerbejdżanu w Polsce);
Monety Jagiellonów na ziemiach Azerbejdżanu jako przyczynek do historii kontaktów dyplomatycznych między Polakami i Azerbejdżanami – mgr Juliusz Bieniaś (Oddział PTN w Warszawie)**

11 marca – zebranie kolekcjonerskie

18 marca – zebranie sprawozdawcze Oddziału PTN w Warszawie

8 kwietnia – *Jak powstawał Gabinet Numizmatyczny w Zamku Królewskim w Warszawie* – mgr Marta Męclewska (Zamek Królewski w Warszawie)

15 kwietnia – zebranie kolekcjonerskie

22 kwietnia – zebranie kolekcjonerskie

6 maja – *Kilka monet ze zbioru warszawskiego kolekcjonera, pułkownik Leon Barszczewski (1849-1910) i problemy numizmatyki starożytnej Azji środkowej* – prof. dr hab. Mariusz Mielczarek (Instytut Archeologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

13 maja – zebranie kolekcjonerskie

20 maja – zebranie kolekcjonerskie

3 czerwca – *Skarby monet ukryte na terenie księstwa legnicko-brzesko-wołowskiego w okresie wojny trzydziestoletniej* – mgr Robert Pieńkowski (Oddział PTN we Wrocławiu)

10 czerwca – spotkanie kolekcjonerskie

17 czerwca – spotkanie kolekcjonerskie, ostatnie przed przerwą wakacyjną

Spotkania Oddziału Warszawskiego PTN odbywają się w trzy pierwsze poniedziałki miesiąca. Odczyty rozpoczynają się o godzinie 17.00, natomiast zebrania kolekcjonerskie o godzinie 16.00.

**Zapraszamy wszystkich miłośników numizmatyki na zebrania odczytowe.
WSTĘP WOLNY!**

Uczestnictwo w zebraniach kolekcjonerskich osób nienależących do Towarzystwa wymaga odnotowania u przewodniczącego zebrania (Prezesa Oddziału).

Zebrania odbywają się w siedzibie biura Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego przy ul. Jezuickiej 6/8 w Warszawie.

4 lutego

**GABINET NUMIZMATYCZNY
MUZEUM NARODOWEGO W KRAKOWIE W CZERWCU I DZIŚ**

Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie istnieje od 1883 roku, czyli od powstania pierwszego statutu muzeum. Przełomowym wydarzeniem w historii Gabinetu był dar Rodziny Czapskich w 1903 roku. W skład daru wchodziła znakomita kolekcja numizmatyczna Emeryka Hutten-Czapskiego oraz Pałac Czapskich wraz z pawilonem muzealnym położony przy ówczesnej ulicy Wolskiej nr 10-12. Pozwoliło to krakowskiemu Muzeum na otwarcie stałej ekspozycji numizmatycznej istniejącej do II wojny światowej. Wydarzenia wojenne i powojenne spowodowały zamknięcie ekspozycji na ponad 70 lat. Obecnie dzięki dofinansowaniu z funduszy unijnych i ministerialnych w ramach projektu Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej trwa remont, który zakończy się otwarciem nowej stałej ekspozycji w czerwcu 2013 r. Na wystawie zostanie pokazanych ok. 2000 obiektów numizmatycznych oraz starodruki, mapy i inne dzieła sztuki. Otwarte zostanie równocześnie nowoczesne zaplecze multimedialne i nowe pomieszczenia gabinetu Numizmatycznego dostosowane do badań i kwerend.

dr Jarosław Bodzek

4 marca

540-LETNIA HISTORIA STOSUNKÓW DYPLMATYCZNYCH MIĘDZY AZERBEJDŻANEM A POLSKĄ

Pogłębianie, stabilizacja i szczerłość współpracy między Narodami i Państwami, zależy od trwałości i długości tej współpracy. Z tego względu, obserwując historię stosunków między Azerbejdżanem a Polską, możemy być świadkami trwałych relacji w wielu dziedzinach społecznych i politycznych.

Zgodnie ze starymi dokumentami wspominającymi początki kontaktów naszych Narodów, możemy jasno sprecyzować, że doszło do takowych, po raz pierwszy, w 1472 roku, za rządów dynastii Aggoyunlu i dynastii Jagiellonów. W tym roku władcy z dynastii Aggoyunlu wysłali misję dyplomatyczną do Polski. Oznacza to, że w 2012 roku minęła 540 rocznica nawiązania kontaktów dyplomatycznych między Azerbejdżanem a Polską.

dr hab. Hasan Hasanov

4 marca

**MONETY JAGIELLONÓW NA ZIEMIACH AZERBEJDŻANU
JAKO PRZYCZYNEK DO HISTORII KONTAKTÓW
DYPLOMATYCZNYCH
MIĘDZY POLAKAMI I AZERBEJDŻANAMI**

Inspiracją do napisania referatu było przekazanie informacji przez ambasadora Republiki Azerbejdżanu dr. hab. Hasana Hasanova o istnieniu zespołu monet jagiellońskich w Funduszu Numizmatycznym Azerbejdżańskiego Narodowego Muzeum Historii. Autorzy opracowania podjęli próbę interpretacji tego zespołu monet biorąc pod uwagę tło historyczne stosunków dyplomatycznych pomiędzy państwem Uzun-Hasana a Polską w epoce Kazimierza IV Jagiellończyka. Zachowane relacje na temat stosunków handlowych w interesującym nas rejonie wykazują, że w wielonarodowym i wielowyznaniowym społeczeństwie regionu można było współistnieć i współpracować odnosząc wymierne korzyści płynące ze współpracy. Studiowanie tego zagadnienia okazało się niezwykle fascynujące i pozwoliło na stworzenie obrazu relacji polsko-azerbejdżańskich w XV wieku.

Półgrosz Kazimierza IV
Jagiellończyka (1446-1492 r.)

Tanka Uzun-Hasana
(857-882 H / 1453-1477 r.)

mgr Juliusz Bieniaś

8 kwietnia

***JAK POWSTAWAŁ GABINET NUMIZMATYCZNY
W ZAMKU KRÓLEWSKIM W WARSZAWIE***

Po odbudowie Zamku i otwarciu jego podwoi w 1981 r., decyzją dyrektora, prof. Aleksandra Gieysztora, powstał też Gabinet Numizmatyczny by kontynuować tradycję Cabinet des Médailles ostatniego króla Stanisława Augusta. Początkowo była tylko nazwa – zbiory trzeba było budować od zera. Dzięki ofiarności obywatelskiej (w tym dary kolekcji J. Węsierskiego i J. Gawrońskiego), zakupom – przy bardzo znacznym wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury – już po czterech latach powstał znakomity zbiór poloników i można było w 1985 r. otworzyć stałą wystawę numizmatyczną. Zamkowa kolekcja wciąż jest uzupełniana i dzisiaj liczy ok. 17.000 numizmatów, z których wiele ma ciekawe własne losy, o których warto opowiedzieć.

mgr Marta Męciewska

6 maja

**KILKA MONET ZE ZBIORU WARSZAWSKIEGO KOLEKCJONERA,
PUŁKOWNIK LEON BARSZCZEWSKI (1849-1910)
I PROBLEMY NUMIZMATYKI STAROŻYTNEJ AZJI ŚRODKOWEJ**

W jednym z prywatnych warszawskich zbiorów numizmatycznych przechowywane były wybite na północy Azji środkowej w III-I w. p.n.e. srebrne monety. Większość z nich to egzemplarze naśladujące emisje króla Seleukidów, Antiocha I. Zespół zawiera zabytki unikatowe, a analiza połączeń stempli wykazała, że jedna z monet z napisem, to drugi taki znany egzemplarz. Stwierdzenie drugiego identycznego egzemplarza wzmocniło jeden z poglądów o zasadniczym dla dziejów mennictwa Azji środkowej znaczeniu. Cały zespół to znakomite świadectwo sytuacji politycznej i gospodarczej regionu w ostatnich trzech wiekach p.n.e.

Obecność w zbiorach polskich starożytnych monet z Azji środkowej to, przynajmniej w części, efekt zainteresowań Polaków, którzy w XIX wieku przebywali w Azji środkowej. Jednym z nich był pułkownik Leon Barszczewski, z zamiłowania archeolog, którego zbiór zabytków stał się sławny w świecie.

Dzięki zespołowi z warszawskiego zbioru możliwe staje się uściślenie dziejów mennictwa Azji środkowej, której mieszkańcy przez wieki czerpali korzyści z pośrednictwa między Wschodem i Zachodem, także w ramach szlaku jedwabnego.

prof. dr hab. Mariusz Mielczarek

3 czerwca

**SKARBY MONET UKRYTE NA TERENIE
KSIĘSTWA LEGNICKO-BRZESKO-WOŁOWSKIEGO
W OKRESIE WOJNY TRZYDZIESTOLETNIJ**

Autor w swoim referacie przedstawi charakterystykę wojny trzydziestoletniej ze zwróceniem uwagi na przebieg działań wojennych na Śląsku w kontekście znalezisk monetarnych ukrytych na terenie księstwa legnicko-brzesko-wołowskiego.

Tereny Śląska w trakcie wojny 30-letniej były miejscem przemarszów wojsk, bitew, oblężeń miast, pacyfikacji, kwaterunków, grabieży, mordów, rozbojów, dewastacji i pożarów. Śląsk przechodził z rąk do rąk, grabiony i niszczony przez armie Habsburgów i ich przeciwników. Wojna ta przyniosła dla Śląska olbrzymie straty. Zniszczono całkowicie, lub częściowo 36 miast, 1095 wsi i 113 zamków. Szacuje się, że z 1 mln 600 tys. pozostało tylko około 1 miliona mieszkańców. Przyczyniły się do tego jednak nie tyle działania militarne, co epidemie. Wojna przyczyniła się także do czasowej i trwałej emigracji ludności poza granice Śląska.

Autor postara się odpowiedzieć na pytanie jakie odzwierciedlenie znalazły działania wojenne w skarbach monet ukrytych na terenie księstwa legnicko-brzesko-wołowskiego. Mimo wielu okoliczności, które mogły być powodem ukrycia skarbów, to najczęściej trudno wskazać na bezpośrednią zależność pomiędzy przebiegiem działań wojennych a skarбами monet ukrytymi w latach 1618-1648, ale że taka zależność mogła mieć miejsce nie ulega wątpliwości. Choć produkcja mennic księstwa legnicko-brzesko-wołowskiego w okresie wojny trzydziestoletniej była stosunkowo obfita, to jednak w skarbach na omawianym obszarze monety wybite w mennicach trójksięstwa są stosunkowo nieliczne.

mgr Robert Pieńkowski

1 listopada 2012 r.
Członkowie Zarządu Oddziału Warszawskiego PTN
im. Karola Beyera na grobie patrona.

17 grudnia 2012 r.
Spotkanie oplatkowe Oddziału Warszawskiego PTN im. Karola Beyera,

